

ROMAN JAMKA

* 9 VIII 1922, Osuchów

† 1995, Holandia

Roman Jamka urodził się w środę 9 sierpnia 1922 roku w Osuchowie z ojca Tomasza i matki Józefy Jamków. Na temat jego pochodzenia społecznego i ścieżki edukacyjno-zawodowej do 1945 roku nie zachowały się żadne materiały w archiwum szczyckiego Liceum Ogólnokształcącego. Można jednak zasadnie przyjąć, że Roman Jamka zdołał ukończyć którąś z przedwojennych publicznych szkół powszechnych, niewykluczone nawet, że w rodzinnym Osuchowie. Pewne jest natomiast, że po wojnie był uczniem Państwowego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Szczytnie, które ukończył w 1948 roku. Miał wtedy 26 lat i za sobą kilkuletnie doświadczenie zawodowe jako funkcjonariusz aparatu bezpieczeństwa PRL. Od 1 marca 1945 roku rozpoczął służbę w Komendzie Powiatowej Milicji Obywatelskiej w Ilży i pracował tam do 4 maja 1945, po czym z dniem 5 maja 1945 został przeniesiony do KP MO w Szczytnie. Tutaj od 20 lipca 1945 przydzielono go do Referatu Gospodarczego, a od 5 marca 1946 znalazł się w Referacie Służby Śledczej tejże komendy. 1 sierpnia 1946 roku był w stopniu kaprała MO i awansował na kierownika

milicyjnego konsumu. Ze służby odszedł 17 listopada 1946 roku¹. Maturę zdał zatem jako cywil.

Roman Jamka należy do szczupłego grona pierwszych absolwentów Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Szczytnie. Razem z nim w 1948 roku do egzaminu dojrzałości przystąpiło jeszcze 12 uczniów. Przed maturą ożenił się z Elizą Jamką. Z tego związku 22 listopada 1946 urodził się syn Lech Jan Jamka (1946–2023), w przyszłości – absolwent szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego (rocznik 1964), a jeszcze później – mgr farmacji prowadzący aptekę w Białym Borze².

Roman Jamka miał młodszego brata, Stefana, który urodził się 1 kwietnia 1926 roku w Osuchowie. Podobnie jak Roman, Stefan Jamka zapisał się w katalogu funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa PRL, ponieważ od 9 października 1945 do 1 grudnia 1946 był milicjantem III Komisariatu Komendy Miejskiej Milicji Obywatelskiej w Szczecinie³. Do Szczytna przybył zatem później niż Roman Jamka, a maturę w tutejszym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych zdał w 1950 roku. Najmłodszym bratem Romana Jamki był Jan Jamka (1929–2016), pedagog i wieloletni kierownik Szkoły Podstawowej w podszczycieńskich Olszynach⁴.

Roman Jamka w okresie od 15 marca 1951 do 30 września 1952 kierował Biblioteką Pedagogiczną w Szczytnie⁵. Między 1948 a 1956 rokiem musiał zdobyć wykształcenie, które dawało mu kwalifikacje do nauczania w szkolnictwie średnim, ponieważ od 1956 jego nazwisko jako nauczyciela biologii figuruje już w składzie Rady Pedagogicznej LO dziennego i po raz ostatni pojawia się w roku szkolnym 1959/1960. Potem Roman Jamka przeniósł się do tutejszego Liceum Pedagogicznego, w którym nauczał chemii do 31 sierpnia 1970 roku, tj. do momentu rozwiązania Liceum Pedagogicznego⁶. Od 1 września 1973 roku Roman Jamka jako nauczyciel dyplomowany otrzymał angaż na stałe w szczycieńskim Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących. Tutaj przepracował do 31 sierpnia 1974, po czym – na własną prośbę – przeniósł się z dniem 1 września 1974 do Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Złotoryi.

---

¹ Przebieg służby Romana Jamki w organach MO przedstawiłem na podstawie danych Instytutu Pamięci Narodowej; <https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/121144> (21 XI 2024).

² Lech Jan Jamka był podmiotem zainteresowania ze strony aparatu bezpieczeństwa PRL. Szerzej na ten temat: *Biuletyn Informacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej*; <https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/669432> (21 XI 2024). Razem z żoną, Elżbietą Woronin-Jamką, zostali odznaczeni 4 I 2023 Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości. Lech Jan Jamka jest pochowany na cmentarzu komunalnym w Bornem Sulinowie (kwatery 3, rząd 10, numer grobu 6).

³ Przebieg służby Stefana Jamki w organach MO przedstawiłem na podstawie danych Instytutu Pamięci Narodowej <https://katalog.bip.ipn.gov.pl/informacje/83999> (21 XI 2024).

⁴ Jan Jamka jest pochowany na szczycieńskim cmentarzu komunalnym (kwatery IIIC, rząd VIII, numer grobu 5).

⁵ U. Kubińska, *Biblioteka Pedagogiczna w Szczytnie*; <https://m.powiatszczycienski.pl/2022/04/15-tom-iii-1998-biblioteka-pedagogiczna-w-szczytnie-49667.pdf> (21 XI 2024).

⁶ Zob. wypowiedzi Lecha Jamki na temat swego ojca jako nauczyciela Liceum Pedagogicznego w Szczytnie; https://tygodnikszczytno.pl/Sobieski_konczy_70_lat-n5207.html (22 XI 2024).

W 1973 roku Roman Jamka mieszkał w Szczytnie w bloku przy ulicy Bolesława Bieruta 10 (obecnie gen. Władysława Sikorskiego).

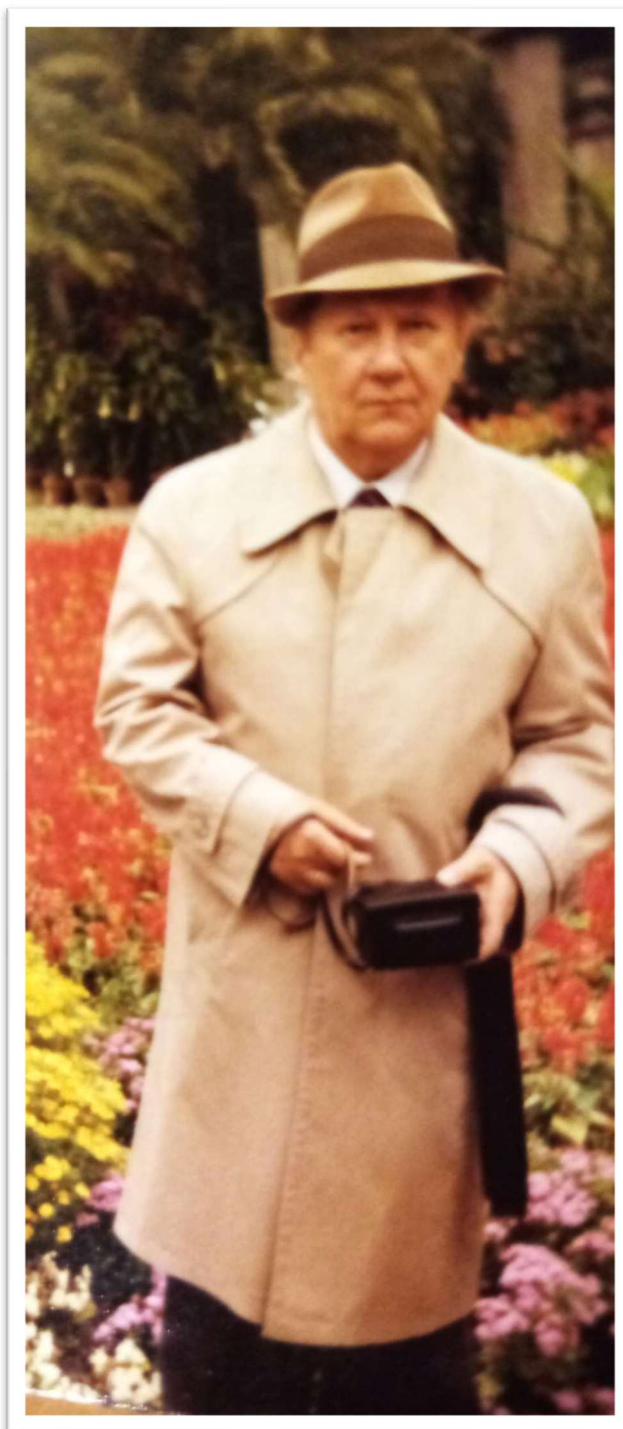
Ze Złotoryi Profesor Roman Jamka wyjechał do Niemiec, dokąd udała się wcześniej jego żona Eliza. Po pewnym czasie szczycieński Pedagog zamieszkał w Holandii, gdzie zmarł w 1995 roku i został tam pochowany. Na tę chwilę nie udało się ustalić nazwy cmentarza⁷.

---

⁷ Dziękuję Pani Profesor Krystynie Gełdon za pomoc w ustaleniu etapów życia Romana Jamki po jego wyjeździe ze Złotoryi oraz roku zgonu.

ANEKS FOTOGRAFICZNY⁸

PRYWATNIE

Ryc. 1. Profesor Roman Jamka (ok. 1990).

Źródło: Archiwum prywatne Rodziny Jamków. Zdjęcie udostępnił Dariusza Jamka

---

⁸ Ryciny bez podanego źródła pochodzą z Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie.

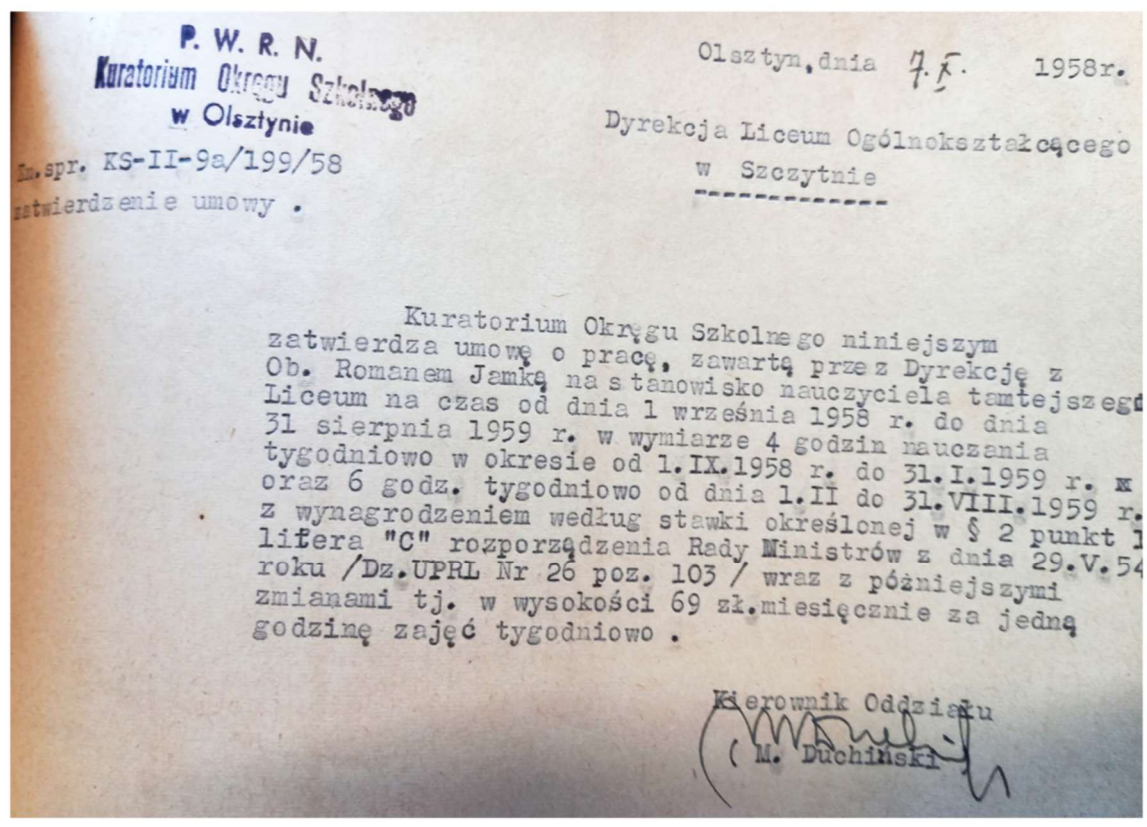
Z ŻYCIA SZKOŁY

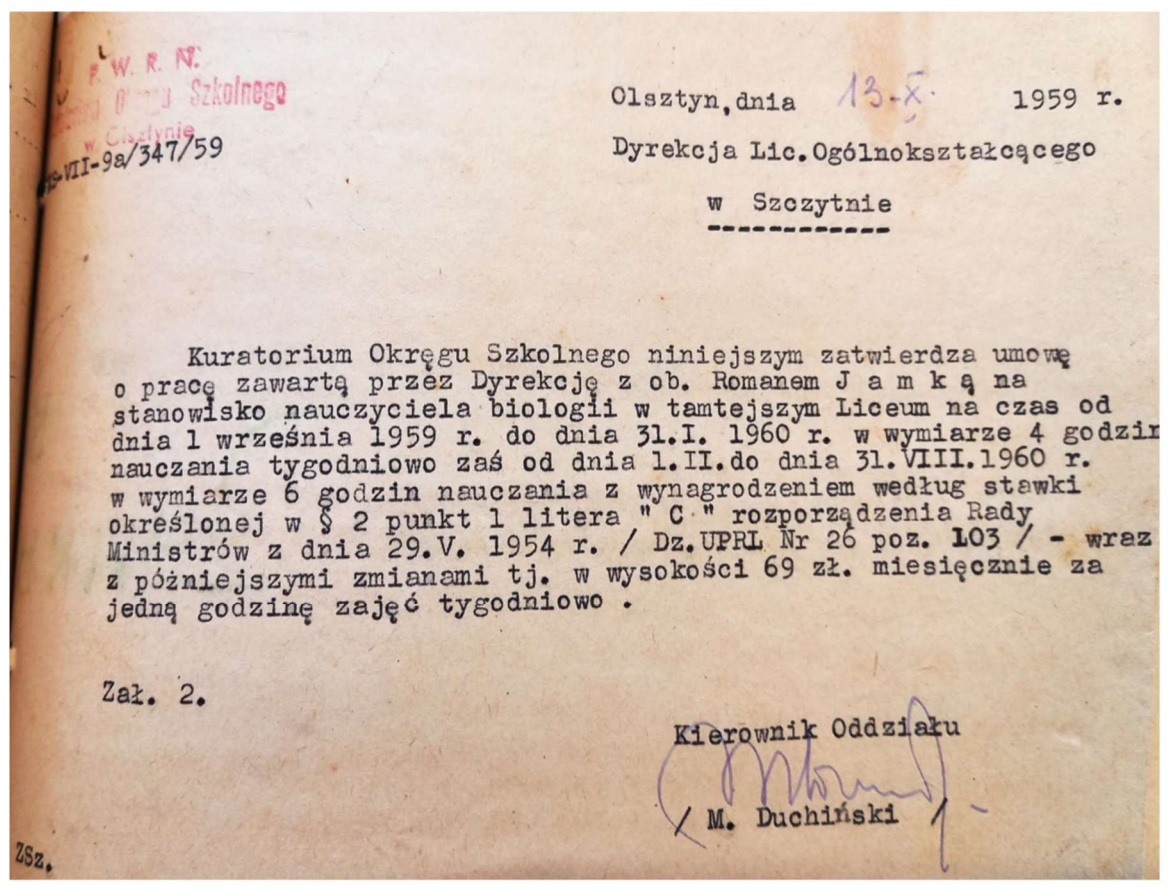
Ryc. 2. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1946–1970 funkcjonowały m.in. Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących. Tutaj w latach 1956–1960 nauczał biologii Roman Jamka. Szczytno, ul. Jana Kasprowicza 1.

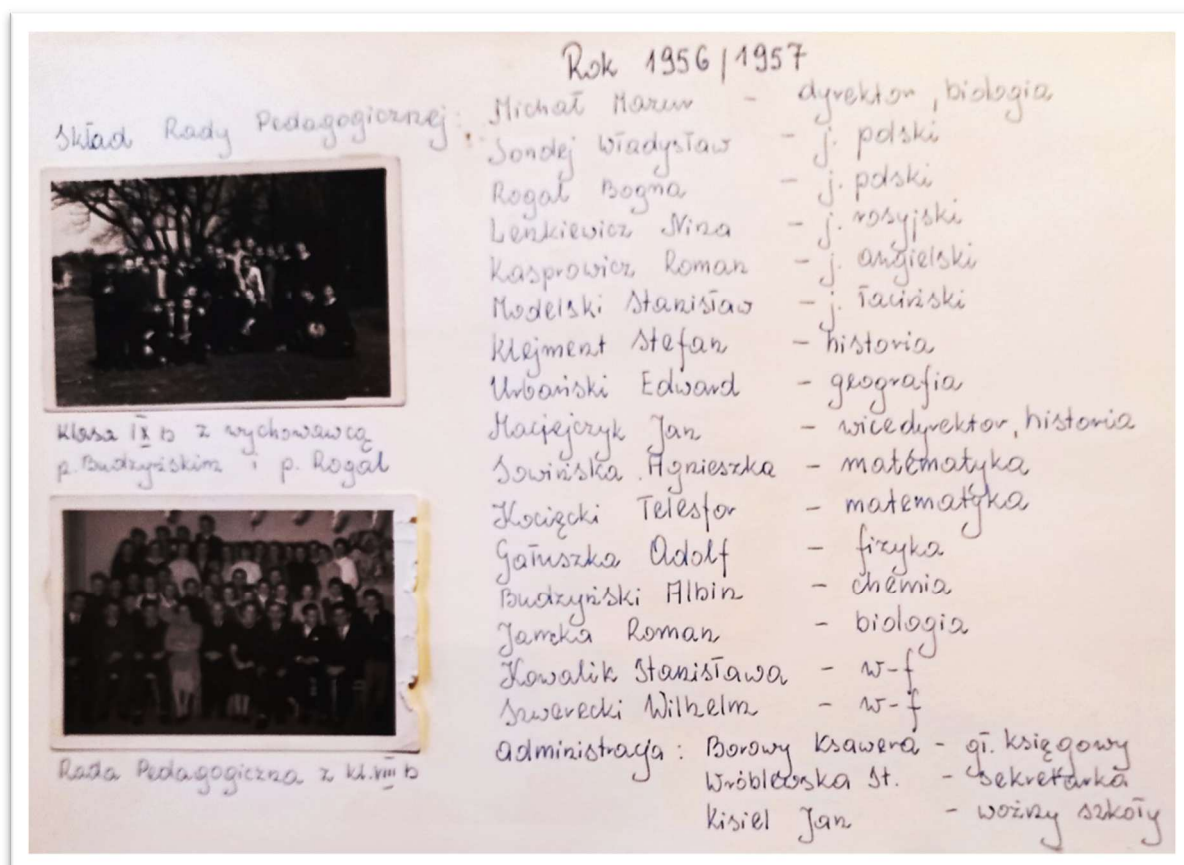

Ryc. 5. Zatwierdzenie umowy o pracę w r. szk. 1958/1959.

Ryc. 6. Zatwierdzenie umowy o pracę na okres od 1 IX 1959 do 31 VIII 1960.

Ryc. 7. Karta z kroniki LO z lat 1945-1970 napisanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. W r. szk. 1956/1957 po raz pierwszy w składzie Rady Pedagogicznej – prof. Roman Jamka.

Rok szkolny 1959/1960

Skład Rady Pedagogicznej:

Rada Pedagogiczna z absolwentkami

Administracja: Borowcy Ksawera
Kisiel Jan

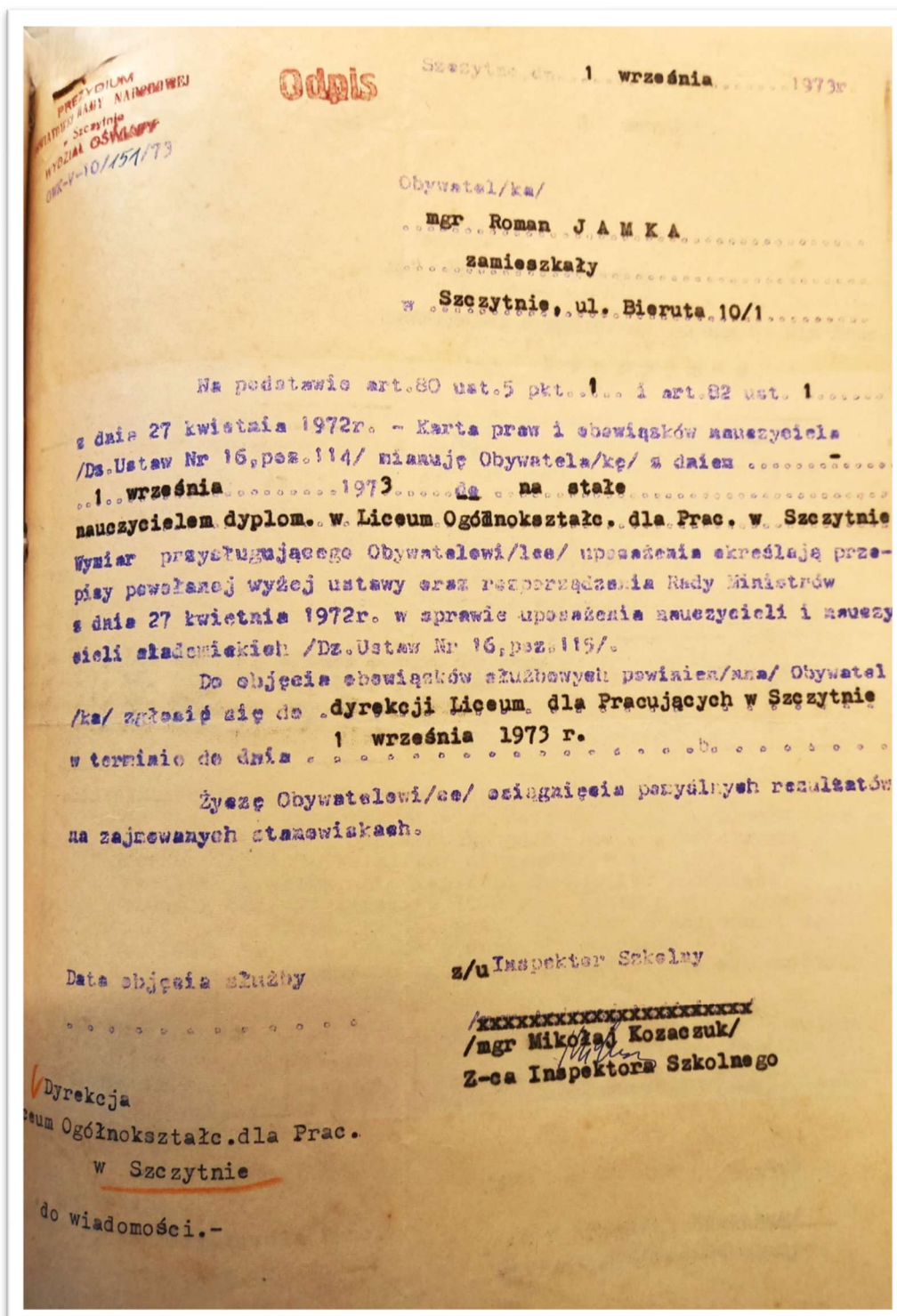
Mazur Michał	- dyrektor, biologia
Obrębska Halina	- j. polski
Sondej Władysław	- j. polski
Lenkiewicz Janina	- j. rosyjski
Kasprowicz Roman	- j. angielski
Maciejczyk Jan	- historia, KOP
Urbanowski Edward	- geografia
Kociński Telesfor	- matematyka
Michałczyk Agnieszka	- matematyka
Gołuska Adolf	- fizyka
Budzyński Albin	- chemia, j. łaciński
Matelski Mieczysław	- P-W
Jamka Roman	- biologia
Jeżewska Ligia	- W-F
Szwerecki Wilhelm	- W-F
Konstanty Stanisław	- kierownik internatu
Gołota Agnieszka	- bibliotekarka

Ryc. 8. Kartka z kroniki szkolnej LO z lat 1945-1970
opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza.
Członkowie Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1959/1960. Po raz ostatni w składzie
ówczesnej Rady Pedagogicznej – prof. Roman Jamka.

**Ryc. 9. Grono profesorskie Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Szczytnie (1961?).
W naradzie uczestniczą od lewej: fizyk Stanisław Kaniecki, dyrektorka i nauczycielka historii
Zofia Śnieżko-Błocka, biolog Roman Jamka, chemik Albin Budzyński.**

Źródło: Archiwum prywatne Jarosława Jurczenki

Ryc. 10. Angaż na stałe dla nauczyciela dyplomowanego Romana Jamki
w LO dla Pracujących w Szczytnie od 1 IX 1973.

Archiwalny materiał kadrowy LO zeskanowała Irena Dobryłko
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz